
VŠ: mladých vědců je málo, vyhlídky se zlepšují

VŠ: mladých vědců je málo, vyhlídky se zlepšují

PRAVO

5.12.2007, autor: (zr)

Vysoké školy stále trápí nedostatek schopných mladých vědců. Ti odcházejí v důsledku nízkých platů do soukromé sféry či do zahraničí.

S ohledem na nízký počet akademických pracovníků střední generace na českých univerzitách a na rostoucí poptávku po vysokoškolském vzdělání je přitom akademická sféra velmi perspektivní. Mnohé vysoké školy dnes navíc mladé talentované akademické pracovníky zvýhodňují.

Nástupní plat mladého odborného asistenta s titulem Ph. D. se pohybuje kolem 18 tisíc Kč.

„V soukromé sféře by mohl vydělávat více. V některých profesích, například programátor, je nástupní plat mezi dvaceti a třiceti tisíci korun a v poměrně krátké době může vyšplhat na násobky těchto hodnot,“ říká Bohuslav Gaš, prorektor pro vědu a výzkum Univerzity Karlovy (UK).

„Na druhou stranu může být kariérní růst talentovaného akademického pracovníka velmi rychlý. Ti aktivnější získají titul docenta již ve třiceti letech a profesuru třeba ve čtyřiceti,“ dodává prorektor.

Jedním z faktorů, které mladým vědeckým pracovníkům umožňují rychlý kariérní růst, je nízké zastoupení střední generace na vysokých školách. Ta po roce 1989 nastoupila do soukromých firem, které potřebovaly vzdělané zaměstnance.

„Po roce 1989 nám do firemní sféry odešlo hodně tehdy mladých a nadějných asistentů,“ říká Stanislava Hronová, prorektorka pro vědu a výzkum Vysoké školy ekonomické (VŠE). „Kvůli tomu na univerzitách nyní chybí generace čtyřicetiletých,“ vysvětluje s tím, že odcházející starší generaci zčásti nahrazují mladí.

Poptávka po mladých vědcích roste také v důsledku velkého zájmu o vysokoškolské vzdělání v České republice. V akademickém roce 1990/1991 studovalo na státních vysokých školách přes 96 tisíc studentů (bez studentů zahraničních). V roce 1999/2000 to již bylo přes 159 tisíc studentů a v roce 2005/2006 toto číslo překročilo 276 tisíc studentů.

Školy začínají vědce hýčkat

„Vysoké školy si začínají schopné mladé vědce hýčkat. Některé pražské univerzity pro ně společně připravily možnost ubytování moderního internátního typu do doby, než získají vlastní bydlení,“ říká Ivana Tichá, prorektorka pro vědu a výzkum České zemědělské univerzity (ČZU).

„Jednou z možností, jak může mladý vědec získat velmi slušné peníze na svůj výzkum i mzdu, je řešení evropských projektů. Mladý člověk si tímto způsobem může vydělat až dvojnásobek platu. Musí mít ovšem účinnou administrativní podporu mateřské univerzity,“ informuje Jitka Moravcová, prorektorka pro vědu a výzkum Vysoké školy chemickotechnologické (VŠCHT). Její slova potvrzuje i Ladislav Musílek, prorektor pro vědu a výzkum Českého vysokého učení technického (ČVUT): „Nejen že si vydělají peníze, ale především získají zkušenosti na poli vědy. Díky rámcovému programu EU jde přitom i o zkušenosti mezinárodní,“ vyzdvihuje Musílek.

Do podpory mladých akademiků se zapojuje v posledních letech i soukromý sektor.

Například v rámci projektu Corporate Chair získá akademický pracovník od firmy na výzkum a vzdělání milion korun. Na VŠE je do tohoto projektu zapojeno šest vybraných akademických pracovníků.

„Tato finanční podpora mi umožnila, abych se věnoval výzkumu a výuce a nemusel shánět peníze jinde,“ říká například Jakub Fischer z VŠE.

Vracejí se domů

V poslední době se dokonce objevuje trend, kdy se mladí absolventi českých univerzit, kteří původně odešli do zahraničí nebo do soukromého sektoru, vrací na akademickou půdu.

„Svoboda práce v prostředí univerzity pro mne určitě bude velmi atraktivní,“ říká Eva Černohorská, studentka matematiky na UK.